

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cœram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

20. Cap. De Contractibus in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

modum eius, rationabiliter debet consistere.

Quarta. Si restitutio statim facta redundat in damnum contra bonum commune debet differri: quia bonum commune præferendum privato.

Quinta. Si restitutio probabiliter est in damnum alicuius famæ, vel vitæ, aut animæ: aut periculum peccati mortalis inde timetur, non debet fieri nisi cessante tali periculo: quia hæc maiora sunt damna, quam non statim restituere rem alienam.

Sexta. Si restitutio statim redundat in partium commodum creditoris, & in magnum damnum debitoris, ita ut oporteat eum vendere instrumenta artis suæ, qua viuit, vel aliud magnum damnum subire, non tenetur statim restituere, ex fundamento supra posito; quia creditor in tali casu rationabiliter debet dare dilationem, nisi ipse sit in simili casu; quia tunc statim restitutio esset facienda, cum nemo ut suum curet commodum, alteri debeat esse incommodo.

CAPVT XX.
DE CONTRACTIBVS
in genere.

DE materia contractuum omnium latissime

mè scribit Conrard. Summenhart. in septipar-
tito opere de contractibus, in quo centum
quæstionibus doctissimè contractuum iusti-
tiam examinat. Breuius Conrardo, sed tamen
satis latè de eadem materia agunt. Sotus lib. 6.
de iustit. & iure. Medina in C. de rebus per vsu-
ram acquisitis, & alij quorum mentio in pro-
gressu fiet.

Quid est contractus?

CONTRACTVS propriè, est mutua actio
inter aliquas personas, ex qua mutua nas-
citur obligatio: aut obligationis dissolutio:
Vel alio modo, vt Vlpianus in l. Labeo. ff. de
verb. significatione, definit, contractus est vl-
tro, citroque obligatio.

In omni contractu considerantur præci-
pue tria. Personæ contrahentes, actiones per-
sonarum, & res, circa quas actiones ipsæ ver-
santur, exempli gratia. Petrus vendit equum
viginti aureis Ioanni: Petrus & Ioannes sunt
personæ. Emptio & venditio actiones perso-
narum, pecunia & equus res, circa quas ver-
santur emptio & venditio.

*Triain
omni con-
tractu con-
sideranda.*

De multis modis diuidendi contractus, quæ
voluerit legat Conrard. de contractibus, q. 17.
S. Antonin. in 3. part. tit. 8. cap. 2. Sotum lib. 6.
q. 2. art. 1.

Nos pro natura compendij agemus tantū
de voluntarijs contractibus, qui versantur
Cc   circa

circa res externas, quique sunt præcipuè septem, prout colligit Sotus. Tria considerantur in re. Dominium, usufructus, & usus, tres ergo erunt ordines contractuum. Primus eorum, in quibus dominium transfertur: Secundus, quando usufructus, & tertius quando nudus usus. Quando dominium gratis transfertur, donatio est, quæ cum non inducat obligationem iustitiæ, non est propriè contractus. Si autem translatio dominij non fiat gratis, tres sunt contractus. Aut res pro re commutatur: & dicitur cambium: aut dominium pro pretio transfertur: & est emptio, cui respondet venditio: aut transfertur, ut idem, vel tantundem reddatur, & fit mutuatio: Si autem usufructus transferatur, sed non gratis, fit Emphyteosis, ad quam traducitur censualis pensio. Cum autem merus usus transfertur, id vel potest fieri gratis, ut sola substantia restituatur, & est commodatio, vel usus non gratis conceditur, sed pro usu alterius rei, & est permutata commodatio: Si autem usus conceditur non pro usu alio, sed pro pretio, est locatio, cui correspondet conductio. Depositi, fideiussio, & stipulatio propriè contractus non sunt, cum nihil transferatur, S. Thomas 2. 2. quæst. 77. & 78. tantum disputat de fraudulentia, quæ committitur in emptione & venditione, & in mutuo ratione usura: quia in his virtute, tota contractuum materia

teria continetur. Præmittit autem quæstionem de emptione & venditione, quia emptio dignior est contractus. Hic autem sequemur ordinem doctrinæ, secuti Sotum & alios, & præmittemus doctrinam de mutuo & usura, cum usuræ vitium longè lateque per omnes contractus vegetur, & eo cognito facilius de iustitia aliorum contractuum, iudicabitur.

CAPVT XXI.

DE MUTVO, ET VSVRA

in genere:

DE materia usuræ legendi S. Thom. 2.2.q. 78. Conrard. de contract. tractat. 2. à c. 20. vsque ad 50. Sotus. lib. 6. q. 1. Medin. loc. cit. Nauarr. in Manuali Confessariorum cap. 17. à num. 206. & in comment. de usuris super cap. 1. 14. q. 3. Didac. Couar. libr. 3. variarum resolutionum, cap. 1.2. & 3. Summistæ in verb. Usura, & Canonistæ in iure canonico tit. de usura.

Quid est Mutuum?

EST contractus, in quo datur alteri res, quæ ipso usu consumitur, reddenda non eadem numero, sed specie.

Pro definitionis intelligentia, notandum.

Cc 2

res